

АТОМНИК

України

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ
АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

№9 (1211) 30 квітня 2026 року
Заснована 1 грудня 2000 року

ДО ДНЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Микола Гладіч наголошує на важливості безпеки праці та зниження виробничого травматизму

сторінка 3

ВШАНУВАННЯ

Розповідаємо про фотовиставку «Чорнобиль: жіноча доля» та відзначення жінок атомної галузі

сторінка 4

АТОМНИЙ СПОРТ

У Чорнобилі відбувся турнір з настільного тенісу, приурочений до 40-х роковин аварії на ЧАЕС

сторінка 4

ПІДТРИМКА ЗСУ

Допомога військовим: виграватимуть інтелектуальні рішення

Атомпрофспілка і первинна профспілкова організація НАЕК «Енергоатом» зробили внесок у підсилення підрозділу безпілотних систем 155-ї окремої механізованої бригади імені Анни Київської.

Бійці славетної бригади продовжують протистояти російським агресорам на найскладніших ділянках фронту. Попри потужний тиск з ворожого боку, вони надійно утримують позиції на Покровському напрямку. Не прогинаючись перед чисельною перевагою нападників, наші захисники вписують нові сторінки у військову історію та диктують власні правила, доводячи, що перевага — за високотехнологічним дистанційним веденням бойових дій.

ІНВЕСТИЦІЇ У ТЕХНОЛОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ

Для того щоб підвищити потенціал структури, яка займається безпілотниками, потрібне покращення матеріальної бази підрозділу. Тому керівники профспілкових організацій ухвалили

рішення про придбання сучасного 3D-принтера та потужного ноутбука, який можна використувати для створення складних моделей.

Ця техніка допоможе вирішити безліч завдань, від ремонту до вдосконалення безпілотних літальних апаратів. Своєю чергою дрони суттєво полегшуватимуть виконання бойових обов'язків нашим оборонцям, слугуючи очима для розвідки та ударною силою, що знищують неспроможних «гостей».

ТОЧНА ДОПОМОГА — ПОТУЖНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Продовжуючи багаторічну традицію підтримки фронту, профспілки тримають тісний зв'язок із військовими підрозділами, аби спрямовувати кошти саме на ту допомогу, якій бійці потребують найбільше. У сучасній війні перемагає не лише сила, а й розум. І саме завдяки таким рішенням українські воїни мають змогу діяти точніше, швидше та ефективніше — наближаючи перемогу щодня.

ПРОФСІЛКОВА РОБОТА

VII Пленум ЦК Атомпрофспілки: ключові питання

Напередодні 40-х роковин аварії на ЧАЕС, 17 квітня у Києві відбувся захід, у фокусі уваги якого були проблемні питання діяльності підприємств Зони відчуження та соціальний захист працівників.

Відкриваючи Пленум, Голова Атомпрофспілки Валерій Матов розповів про підготовку до роковин катастрофи, які традиційно актуалізують чорнобильську проблематику. Зусилля спільчан були спрямовані як на підтримку ветеранських організацій, що об'єднують учасників ліквідації наслідків аварії, так і на вирішення актуальних питань Зони відчуження.

Зустрічі передувала робота з колективами чорнобильських підприємств на всіх рівнях, і тепер завданням профспілки стає донести бачення працівників і пропозиції щодо розв'язання проблем до структур, відповідальних за ухвалення рішень.

ЗАРПЛАТА НЕ ВІДПОВІДАЄ РИЗИКАМ, ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА СКЛАДНОСТІ РОБОТИ Павло Прудніков, заступник Голови Атомпрофспілки, проголосив основну доповідь щодо стану справ. Він розповів про завдання, які стоять перед трудовими колективами, та окреслив ті виклики, з якими доводиться стикатись у воєнний період. Це не лише окупація у 2022 році та

пошкодження нового безпечного конфайменту у 2025-му. Працівники, які працюють вахтовим методом, мають неналежні умови проживання, недостатнє медичне забезпечення, у них відсутня психологічна підтримка та можливість санаторно-курортного лікування.

Але найбільш наболілим питанням для працівників Чорнобильської зони стала зарплата. Її рівень не відповідає ні ступеню ризику, ні ступеню відповідальності, ні ступеню складності роботи.

На ДСП ЧАЕС не виконуються положення Колективного договору, Галузевої угоди та законодавства України в частині встановлення заробітної плати в розмірі не нижчому, ніж середня заробітна плата працівників відповідних професій та посад на діючих атомних електростанціях України. При цьому в Україні створено спеціалізований фінансовий резервний фонд, цілком призначенням якого є забезпечення

робіт зі зняття з експлуатації ядерних установок. Однак сьогодні механізм використання коштів цього фонду не поширюється на діяльність ДСП ЧАЕС, попри те, що це єдине в Україні підприємство, яке перебуває на стадії зняття з експлуатації.

НАЙБІЛЬШИЙ ТЯГАР — КОМПЕНСАЦІЯ ПІЛЬГОВИХ ПЕНСІЙ

Олександр Ковальчук, радник голови Державного агентства з управління Зоною відчуження, розповів про фінансування підприємств Чорнобильської зони. У 2025 році нове керівництво ДАЗВ доклало значних зусиль, щоб мінімізувати дефіцит у фінансуванні, накопичений за попередні роки. Головна причина, через яку він виник — це необхідність роботи відшкодування у Пенсійний фонд на пільгові пенсії.

Закінчення на 2-3-й стор.

АКТУАЛЬНО

Проблематика пленумів: рішення є!

22 квітня відбулася робоча зустріч Голови Атомпрофспілки Валерія Матова і Першого віцепрем'єр-міністра України — міністра енергетики Дениса Шмигала.

В обговоренні актуальних питань також взяла участь міністр соціалістики Денис Улютин, голова Комітету ВРУ з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галина Третякова та інші представники держструктур.

ЧАЕС — ДО ФІНАНСУВАННЯ БУТИ

Ознайомившись із колом питань, обговорюваних на VII Пленумі ЦК Атомпрофспілки, Денис

Шмигаль запевнив, що на кожну з програм, за якими фінансуються підприємства Зони відчуження, будуть виділені необхідні кошти — аби не допустити заборгованостей по зарплаті та за іншими статтями витрат.

Також міністр погодився з тим, що система виплат підприємствами на пільгові пенсії є недостатньою — це перекладання державних коштів з однієї кишені до іншої; до того ж підприємства отримують від держави недостатні суми, щоб і підтримувати свою діяльність, і робити виплати до Пенсійного фонду. Під оновлену схему пенсійного страхування має бути підведена законодавча база.

СхідГЗК — У ФОКУСІ УВАГИ

Окремим предметом обговорення стало урановевиробництво. Валерій Матов відзначив позитивні моменти, які містяться в законопроекті про корпоратизацію Державного спеціалізованого підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат», та розповів про роботу з депутатами, яким передано пропозиції до другого читання.

Крім того, Голова Атомпрофспілки зробив акцент на необхідності призначення ефективного керівника уранового комбінату — аби стратегічно важливе підприємство вистояло і відновило повноцінну роботу.

У СФЕРІ ВПЛИВУ АТОМПРОФСІЛКИ
ПЕРЕБУВАЮТЬ ПІДПРИЄМСТВА
МІНЕНЕРГО УКРАЇНИ,
МІНПРИРОДИ, МІНОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ТОЩО

ПРОФСПІЛКОВА РОБОТА

VII Пленум ЦК Атомпрофспілки:

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

До кінця попереднього року за рахунок залучення додаткових коштів заборгованості були погашені. Керівництво агенції мало амбітні плани щодо розвитку підприємств, адже бюджетне фінансування цього року вдалося збільшити на 58 млн грн за 110-ю програмою і на 100 млн — за 120-ю. Проте всі пам'ятають, якою була зима: вартість електроенергії зросла у кілька разів, через вимушене використання генераторів утворився колосальний дефіцит пально-мастильних матеріалів. Станом на 1 квітня дефіцит коштів у Зоні відчуження вже становить 291 млн грн.

Найбільш відчутні суми, які обтяжують підприємства — це виплати на відшкодування пільгових пенсій. На думку спікера, є два способи розв'язання проблеми: або щороку просити Мінфін про додаткові виплати на їх погашення (при цьому прорахувати все наперед навряд чи вдасться, що показав уже нинішній рік); або внести зміни у чинний закон про загальнообов'язкове пенсійне страхування та перекласти частину виплат з підприємств на державний бюджет.

НА ЧАЕС БУДЕ АБО ЗАРПЛАТА,
АБО ОПЛАТА БОРГІВ

Сергій Калашиник, директор ДСП ЧАЕС із забезпечення оперативної діяльності, ознайомив учасників Пленуму із презентацією, яка висвітлює основні напрями діяльності станції: виведення блоків з експлуатації, роботи з відпрацюванням ядерним паливом, переробка радіоактивних відходів, зменшення кількості РАВ, експлуатація електромереж, аварійні та довгострокові заходи щодо ремонту нового безпечного конфайнменту, які фінансуються за рахунок міжнародної спільноти.

На поточні витрати, між тим, коштів на ЧАЕС катастрофічно не вистачає. Останніми роками фінансування лишається на одному рівні, а ті додатково виділені у 2026 році 100 млн грн не перекривають навіть інфляцію. Здорожчання електроенергії призвело до того, що станція має борг у 151 млн грн. Дефіцит у фонді оплати праці після підвищення прожиткового мінімуму сягнув 67 млн грн.

Вимога про встановлення рівня зарплат, аналогічного середній зарплаті діючих АЕС, дійсно не виконується, погодився Сергій Васильович. Уже є випадок, коли один із працівників відсудив своє право на отримання різниці. Якщо такі позови триватимуть від решти працівників, на підприємство очікує банкрутство.

Уже наявний дефіцит бюджету — і той спричинить проблеми. Наступного місяця адміністрація вимушена буде ухвалювати вкрай непопулярні рішення. Перед нею стоїть дилема: або не виплатити працівникам зарплату, але погасити борги за електроенергію; або віддати людям зарплату, але отримати штрафні санкції.

Керівництво ЧАЕС готове розглядати усі можливі шляхи виходу із колапсу, тому, наголосив Сергій Калашиник, пропозиція щодо повернення ЧАЕС до складу НАЕК «Енергоатом» має прозвучати в постанові Пленуму разом з іншими сценаріями.

Валерій Матов, Голова Атомпрофспілки, погодився з тим, що об'єднання усіх підприємств атомної галузі в єдину структуру є слушною ідеєю, однак щодо того, як саме це треба зробити раціонально, лунають різні думки; тож наразі, на переконання Валерія Олексійовича, першочерговим завданням є напрацювання спільної позиції.

ДОЛЯ ЧАЕС ПОВИННА ВИРІШУВАТИСЯ
НА РІВНІ ДЕРЖАВИ

Богдан Сердюк, голова ППО ЧАЕС, наголосив, що на перший план серед усіх проблемних питань нині вийшов саме рівень зарплат. Після зупинки останнього з енергоблоків певний час виплати ще трималися на належному рівні, однак сьогодні зарплати ЧАЕСівців стали неконкурентними не лише в атомній галузі, а й на регіональному ринку праці.

Через обмеження воєнного стану профспілка позбавлена такого інструменту впливу, як масові протести. Раніше, організовуючи акції під тиском профільних міністерств, спілчани домогалися додаткових виплат, які дозволяли вирішити найнагальніші питання. Але навіть у разі успіху фінансові вливання були не більше, ніж «разовими ін'єкціями», тоді як розв'язання проблем ЧАЕС повинно мати системний характер.

Вивчивши ситуацію, новий генеральний директор Сергій Тараканов запропонував радикальний підхід: перегляд рішення про виведення зупиненої атомної електростанції зі складу НАЕК «Енергоатом».

«Ми погоджуємося з тим, що доля ЧАЕС повинна вирішуватися на державному рівні», — підкреслив профспілковий лідер.

ФІНАНСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО
ВІДНОВЛЕННЯ Є НЕДОСТАТНІМ

Геннадій Михайлюк, голова Об'єднаної організації профспілки працівників підприємств Зони відчуження, мусив визнати: питання, порушені на Пленумі, не мають миттєвого вирішення. Але говорити про них необхідно. Зокрема, варто нагадати, що у Зоні відчуження є своє «бідне дитя» — це відповідальні за підтримку безпечного екологічного стану підприємства, які фінансуються за 110-ю програмою. У працівників ДСП «Екоцентр», ДСП «Північна Пуша» зарплати є у півтора рази нижчими, ніж на інших підприємствах ЗВ. Показовою є відмінність у заробітній платі для наскрізних професій: дозиметрист «Екоцентру» отримує суттєво менше, ніж дозиметрист станції або об'єднання «Радон».

Ось уже 10 років не вдається досягти згоди щодо розподілу коштів за 110-ю програмою із заповідником. Створення ЧРЕБЗ було чудовою ідеєю, однак на це не було виділено додаткового фінансування. Так само уже тривалий час не вдається навести лад із лісгосподарською діяльністю, за яку, до появи заповідника, по всій території Зони відчуження відповідало ДСП «Північна Пуша». А тепер ці території небезпечно загаржені сушняком.

Вочевидь сьогодні у держави не вистачає грошей. Однак питання радіологічного контролю та екологічного відновлення не вирішуються самі собою. Недофінансування дуже гостро відчувається працівниками: у них низькі зарплати, вони живуть у гуртожитках зі зношеним обладнанням — не випадково працівники ЧАЕС віддали перевагу тому, щоб облаштувати місця для відпочинку на станції, а не в Чорнобилі.

Попри складнощі, на підприємствах Зони відчуження є люди, які віддали роботу в небезпечних умовах понад 30 років. Вони не мають статусів ліквідаторів чи інших статусів, які засвідчували б повагу до їхньої праці. Дуже хотілося б, щоб 40-ві роковини Чорнобильської аварії стали нагодою для вирішення цих питань, — наголосив він.

НЕВИВЧЕНІ УРОКИ ЧОРНОБИЛЯ

Так назвала свою промову Ольга Кошарна, експертка в галузі атомної енергетики. Вона нагадала присутнім про те, що поняття «культура безпеки» в ядерному секторі з'явилося саме після аварії на ЧАЕС. Міжнародним співтовари-

вшоують суддів, щоб не блокувалися рахунки підприємства й не зупинялася його робота. Але діалогу немає. Понад те, проти керівництва підприємства відкриті кримінальні справи щодо зловживань. Ігор Рибаченко та головний бухгалтер підприємства нині мусять доводити слідчим органам свою невинуватість.

Валентина Кудіна, генеральний директор директорату розвитку соціального страхування та пенсійного забезпечення, заперичила, що доповідь про ситуацію, яка склалася, та пропозиція з розумінням поставитися до дій Пенсійного фонду — працівники виконують свою роботу! Що ж до відшкодування на пільгові пенсії, то

Майже на 50% нижчу середню зарплату отримують працівники ЧАЕС, ніж співробітники діючих атомних електростанцій, що суперечить законодавству, галузевій угоді і колективному договору

ством було напрацьовано систему принципів і поведінкових норм, які забезпечують пріоритет безпеки над іншими цілями роботи АЕС. У цій системі ключовими цінностями є довіра між керівництвом і персоналом, цінність різних думок, визнання досягнень, культивування відвертості і чесності. Натомість сьогодні, в умовах війни, ціла низка інцидентів на атомних станціях свідчить про те, що психологічна робота з підтримки персоналу провалена.

На переконання Ольги Кошарної, необхідні запровадити нові підходи у кадровій політиці. Потрібні фахівці, котрі мають сучасну фахову освіту з управління персоналом. Вони повинні приділяти увагу не лише суто професійним навичкам працівників, а й надавати психологічну підтримку, створювати атмосферу довіри і відвертості. Місію з підтримки колег та доведення цінності кожної людини у колективі мають реалізовувати й профспілки.

ВІД ЗАБОРГОВАНOSTІ — ДО КРИМІНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ?

Ігор Рибаченко, т.в.о. генерального директора ДПС «ЦППРВ», розповів про те, що підконтрольне йому підприємство стикається з такими само проблемами, як і інші установи Зони відчуження: воно має великі заборгованості за енергоносіями та перед Пенсійним фондом. Ситуація наближається до того, що адміністрація буде змушена відправити працівників у протії.

ДАЗВ і профільні міністерства намагаються вирішити цю проблему, а тим часом Головне управління Пенсійного фонду в Київській області через заборгованість подає позови — і керівники ДСП «ЦППРВ» буквально на колінах

нині триває робота над законопроектом №5658, який пропонує змінити правила оплати пенсій, які отримують люди, що працювали у шкідливих або важких умовах і виходять на пенсію раніше. Згідно з ним більшу частину виплат буде покладено на державний бюджет.

ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Підсумовуючи дискусію, законопроект №5658 значну увагу у своїй промові присвятила і Галина Третякова, голова Комітету ВРУ з питань соціалітики та захисту прав ветеранів. Вона порадила: для того, щоб цей законопроект був якнайшвидше ухвалений у першому читанні, профспілковим організаціям доцільно надіслати до народних депутатів якнайбільше звернень (на момент виходу газети звернення вже були надіслані. — Прим. ред.)

Також представниця депутатського корпусу підтримала прагнення профспілковців відстояти рівні для працівників ЧАЕС та інших діючих станцій зарплати й закликала звертатися до Міністерства фінансів і Міністерства енергетики. Наголосила, що готовий долучитися й Комітет ВРУ з питань соціалітики.

ПРОФСПІЛКОВА РОБОТА

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ

Ще один законопроект, на якому зробила акцент Галина Миколаївна — «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі». До його переваг вона віднесла наявність економічних стимулів для роботодавця, що спонукатимуть його докладати більших зусиль у гарантії безпеки на робочих місцях.

У профспілкової сторони до цього проекту є низка суттєвих зауважень, тож сподіватимемося на те, що вони будуть почуті і враховані.

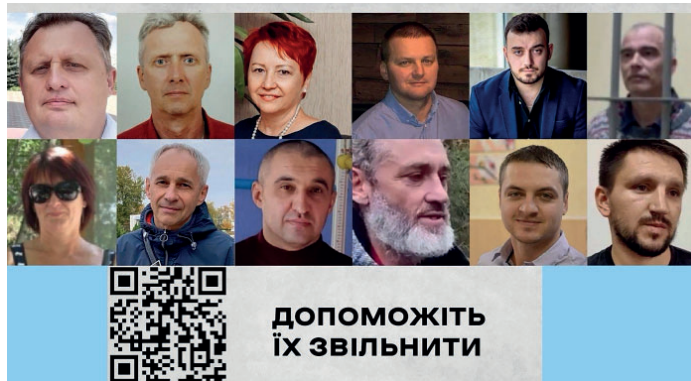
НЕЗАКОННО УВ'ЯЗНЕНІ ПРАЦІВНИКИ ФІЛІЇ «ВР ЗАЕС»

Це болюче питання також було розглянуто на пленарній зустрічі Атомпрофспілки.

Лєся Семеняка, голова фахівчиня з міжнародної роботи Атомпрофспілки, наголосила на тому, що Атомпрофспілка використовувала кожен із міжнародних майданчиків для того, щоб надати світовій спільноті інформацію про ув'язнених працівників ЗАЕС та енергодарців, і зазначила, що нині наша держава примножила зусилля, спрямовані на пошук важелів для звільнення наших співгромадян.

Христина Левченко, голова Організації молоді Атомпрофспілки, розповіла про зустріч у штаб-квартирі МАГАТЕ, організовану ГО «Об'єднання родичів політв'язнів Кремля», Truth Hounds та за сприяння Постійного представництва України у Відні, для представників дипломатичного корпусу, включно з багатьма Постійними Представниками, а також міжнародними організаціями більше ніж з 15 країн. На ній рідні незаконно ув'язнених українських громадян та заступник міського голови Енергодара Іван Самойдук, який перебував у російському полоні 333 дні, розповіли про незаконні затримання, страшні тортури, катастрофічні умови, в яких перебувають полонені.

Попри те, що повномасштабна війна триває в Україні вже п'ятий рік, багато хто із міжнародних діячів уперше почув про звірства, що чинять окупанти. Аудиторія була глибоко вражена. Підтримку Україні та готовність поширювати інформацію про полонених атомників висловили навіть представники тих країн, які дружно налагодили до агресора. Завдяки розголосу, який

спричинила зустріч у Відні, запитання росіянам про ув'язнених атомників стали лунаати дедалі частіше, що створює певний тиск на терористів. Це дарує надію на те, що незаконно ув'язнені енергодарці, включаючи працівників філії «ВР ЗАЕС», будуть якомога швидше звільнені.

ПОСТАНОВА ПЛЕНУМУ

Оцінивши ситуацію, спілчани звернулися до держструктур із низкою вимог.

• Пропозиції до Верховної Ради України передбачають перегляд законів, які регулюють функціонування ЧАЕС, з метою визначення джерел

фінансування та можливості залучення коштів із Фонду зняття АЕС з експлуатації. Також спілчани просять підтримати законопроект №5658 «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо витрат на виплату і доставку пільгових пенсій». Створити робочу групу з доопрацювання законопроекту до другого читання із залученням спеціалістів ДАЗВ та ЦК Атомпрофспілки.

• Пропозиції до Кабінету Міністрів України полягають у забезпеченні фінансування, яке могло б задовольнити потреби підприємств та соціальні гарантії їхнім працівникам. Для підтримання безпеки необхідним також є поглиблення співпраці з міжнародними партнерами та залучення до неї представників Атомпрофспілки.

• Пропозиції до Міністерства енергетики і Міністерства фінансів стосуються забезпечення додаткового фінансування підприємств Зони відчуження загалом і, зокрема, бюджетної програми КПКВК 2408120, аби забезпечити гарантований законом рівень виплат для працівників ЧАЕС, не нижчий за середню заробітну плату на діючих станціях. Потрібним є також виділення коштів на модернізацію комплексу безпекових систем і розробку довгострокової програми соціального захисту.

Атомпрофспілка використовує усі доступні міжнародні майданчики для того, щоб донести інформацію про полонених та посприяти їхньому визволенню

До важливих напрямів роботи за рішенням Пленуму також віднесено:

• Рекомендації, адресовані ДАЗВ і ЦК Атомпрофспілки, що передбачають напрацювання спільної позиції щодо можливості приєднання ДСП ЧАЕС до АТ «НАЕК «Енергоатом». Серед завдань також — недопущення необґрунтованої диференціації в оплаті праці між підприємствами, створення кадрового резерву, розширення переліку соціальних гарантій.

• Рекомендації ДАЗВ і підпорядкованим їй підприємствам полягають у неухильному виконанні Галузевої угоди між ДАЗВ та Атомпрофспілкою на 2025–2027 роки та в забезпеченні нагальних потреб працівників.

• Звернення до міжнародних партнерів закликає продовжувати підтримку програм, від яких залежить спільна безпекова ситуація.

З повним текстом
Постанови VII Пленуму
Атомпрофспілки можна
ознайомитися тут:

ДО ДНЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Безпека праці — шлях до зниження виробничого травматизму

У час, коли безпека праці стає питанням не лише виробничої дисципліни, а й збереження життя, особливої ваги набуває психологічний стан працівника. Саме він дедалі частіше визначає рівень виробничого травматизму — і вимагає нових підходів до організації праці.

ПРИЧИНИ ТРАВМАТИЗМУ: ЛЮДСЬКИЙ ФАКТОР

Здоров'я людини — це не тільки відсутність захворювань, а й певний рівень фізичної тривалості та психічного благополуччя. Характер трудової діяльності людини визначається не лише фізичним навантаженням, а й величиною нервового та емоційного напруження, ритмом і темпом роботи, її монотонності, обсягу сприймання і перероблення інформації.

Аналіз виробничого травматизму показує, що основна причина травм і загибелі людей на робочих місцях — це поганий психічний стан працівників під час виконання трудових обов'язків. У таких випадках не допомагає ні інстинкт самозбереження, ні знання небезпек виконуваної роботи. На це впливає також надмірна самовпевненість і переоцінка власних можливостей, які знижують увагу людини й призводять до нехтування правил безпеки.

РЕЖИМ ПРАЦІ ТА ВІДПОЧИНКУ

Істотно впливає на працездатність робітника порушення ритму праці та відпочинку. Тому при визначенні режиму робочого дня змінної графіки необхідно складати так, щоби тривалість міжміжного відпочинку робітників, з урахуванням внутрішньо-змінних перерв, становила не менше, ніж подвійна тривалість його робочого часу попередньої зміни. Встановлена законодавством тривалість робочого часу не може бути змінена адміністрацією навіть за згодою працівника.

Зуважимо, що на час дії Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 р. №2136-IX передбачається, що тривалість щотижневого безперервного відпочинку може бути скорочена до 24 годин. Нагадаємо, що за загальним правилом ст. 70 КЗпП тривалість щотижневого безперервного відпочинку має бути не меншою за 42 години, залучення працівників до праці без надання днів відпочинку буде порушенням трудового законодавства, що може призвести до травмування працівників.

МОТИВАЦІЯ ДО БЕЗПЕЧНОЇ РОБОТИ

Інколи мотиви певної вигоди (економія часу, збільшення виробітку) переважають мотиви безпеки виконання роботи. Варто морально й матеріально заохочувати робітників до дотримання вимог безпеки праці, підвищувати їхню мотивацію. Витрати на таке заохочення виправдовують себе запобіганням нещасним випадкам. Це робить безпечну працю матеріально вигіднішою. Робітник більше зароблятиме не тільки за раху-

нок продуктивності праці, а й за рахунок того, що працює безпечно, відповідно до інструкції.

Порушень інструкції буде менше, якщо вони не стануть джерелом певної вигоди. Кожне порушення інструкції не має бути непоміченим. Робітники повинні знати і виконувати інструкції з охорони праці під час роботи. Однак в інструкціях неможливо всього передбачити. Життєдіяльність значно складніша за найде-тальнішу інструкцію. Тому дуже важливо виховувати у працівників здатність спостерігати, бути обачливими та обережними.

КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ В КОЛЕКТИВІ

Зниження захворюваності й збереження здоров'я працівників є важливим соціальним та економічним завданням. Радикальними діями в цьому напрямі є поліпшення умов праці, проведення лікувально-профілактичних заходів (санітарно-освітня робота, пропаганда здорового способу життя, виробнича гімнастика, диспансеризація тощо). Це дасть можливість зменшити рівень виробничого травматизму, підвищити економічну ефективність виробництва.

З метою попередження нещасних випадків і захворювань пропонуємо безпечні методи роботи. Застосовують інструктажі, лекції, бесіди, кінофільми, радіопередачі, присвячені питанням безпеки праці, широко використовуються пла-

кати, пам'ятки та ін. Ефективною формою пропаганди охорони праці є громадські огляди, які проводить адміністрація разом із профспілковим активом. Однак більш ефективним є формування мотивів, які змушують працівника виконувати правила техніки безпеки не тому, що так вимагає керівник, а тому, що таким є власне бажання, власна психологічна установка на безпечну роботу. Ця установка досягається поліпшенням психологічного клімату, залученням працівників до контролю за безпекою праці, виконаною роботою, особистим прикладом керівників.

Комплексний підхід, що поєднує технічні рішення та поведінкові аспекти, є єдиним ефективним шляхом до зниження виробничого травматизму та створення безпечного робочого середовища.

ПРОФІЛАКТИКА ТА РОЛЬ ПРОФСПІЛКИ

Осі без винятку повинні визнавати той незаперечний факт, що ціннішого за життя і здоров'я людини у світі немає, а тому головне для всіх без винятку завдання — берегти це багатство. Сьогодні Атомпрофспілка, як і всі попередні роки, займає стійку позицію щодо захисту прав та інтересів людини праці, працює спільно з адміністрацією підприємства над створенням належних і безпечних умов праці для працівників, піднесення їх добробуту та достатку. Збереження життя та здоров'я працівників, профілактика нещасних випадків і професійних захворювань, особливо в умовах війни, є пріоритетним напрямом роботи профспілки.

Микола ГЛАДІЧ,
інспектор технічної праці
Атомпрофспілки

ВШАНУВАННЯ

Світло пам'яті і сили

25 квітня у столичному комплексі «Торонто-Київ» відкрилася художньо-технологічна виставка «Чорнобиль. 40 років потому. Історія, яка зобов'язує». Але окремою подією стала фотовиставка «Чорнобиль: жіноча доля» та церемонія Win Award-2026, де відзначали жінок атомної галузі. Цей захід зібрав представників енергетичної галузі, міжнародних партнерів, науковців і медіа. Але головне — людей, для яких Чорнобиль не лише історія, а досвід, що формує сьогодення. Тож події розгорталися не як офіційний захід, а як емоційний маршрут крізь час.

МАРШРУТ КРІЗЬ ТРИ ВИМІРИ ЧАСУ

Виставковий простір розгорнули як символічну подорож — від трагедії до відповідальності й далі до майбутнього. Три зали — три стани світа: минуле, теперішнє і майбутнє.

У першій залі «Світло, що не згасло» ви опиняєтесь у Прип'яті, серед артефактів ЧАЕС і речей, які зберегли сліди катастрофи. Тут і роботи-ліквідатори, і фрагменти станції, і світлини, що фіксують долі людей. Саме тут розгорнулася і фотовиставка «Чорнобиль: жіноча доля», яка стала емоційним центром події.

Друга зала «Світло, що працює» показує те, що зазвичай залишається поза кадром: щоденну роботу фахівців, які забезпечують ядерну та радіаційну безпеку. Від історії об'єкта «Укриття» до сучасних рішень і міжнародної співпраці.

Третя зала «Світло майбутнього» звучить як питання: що далі? Тут технології, робототехніка, сценарії змін радіаційного фону до 2086 року і головне — усвідомлення, що майбутнє залежить від уроків, які людство готове засвоїти.

ЖІНОЧІ ГОЛОСИ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

«Чорнобиль — це не тільки про минуле. Це про щоденну відповідальність», — цей сенс звучить у виступі Надії Мудрик-Мочалової, начальниці сектору забезпечення відвідування Зони відчуження ДСП «ЦППРВ». Вона одна з тих, хто працює із Зоною відчуження не як із символом, а як з реальністю. Адже вона безпосередньо залучена до організації доступу і контролю перебування в зоні, що потребує щоденної роботи з ризиками та системами безпеки. І саме вона готувала цю фотовиставку, організовувала спілкування з жін-

ками, їхні фотосесії, групову поїздку в Прип'ять.

Тож у її виступі, присвяченому жінкам ЧАЕС, у її словах не було дистанції між «тоді» і «зараз». Вона говорила про Чорнобиль як про процес, що триває: з власними правилами, обмеженнями і постійним контролем. Вона змінила сприйняття самої виставки — експозиція стала продовженням роботи, яка не завершена.

Під час виступу була тиша без звичного шелесту телефонів. А після — багато емоцій у залі, багато теплих слів подяки і поваги.

ГОРДІСТЬ, ЯКА МАЄ ІМ'Я

Окремим акцентом події стало вшанування жінок у ядерній галузі. У межах виставки відбулася церемонія нагородження Win Award, яка поєднала символічне і практичне: пам'ять про минуле і визнання тих, хто сьогодні формує безпечну енергетику. Адже енергетика — це не лише технології, а й люди, і дедалі більше — жінки, які формують обличчя галузі.

У контексті Чорнобиля жіночі історії звучать особливо — як історії витривалості, невидимої праці та професійної відповідальності. Від ліквідаторок і науковиць до сучасних менеджерок і інженерок — їхній внесок довго залишався в тіні, але сьогодні став частиною публічності.

Серед тих, хто долучився до відзначення, був помічник Голови Атомпрофспілки Павло Олешук. У своїй короткій промові він наголосив на важливості ролі жінок в атомній енергетиці та необхідності послідовного впровадження принципів гендерної рівності в галузі. Він також долучився до церемонії нагородження номінанток — як один із тих, хто відзначав їхній внесок у розвиток галузі.

Вітаємо наших лауреаток!

1. Лідерка атомної галузі України — Тетяна Амосова, філія ВП «Атомпроектінжиніринг» АТ «НАЕК «Енергоатом»;
2. Лідерка просування гендерної рівності — Наталія Виноградова, ДСП «Об'єднання «Радон»;
3. Захисниця ядерної та радіаційної безпеки — Віта Шніллер, ТОВ «Енергобезпека груп» (Energy Safety Group);
4. Лідерка у сфері фізичного захисту — Тетяна Бичкова, філія ВП «НАЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом»;
5. Жінка-інноваторка атомної енергетики — Ірина Романенко, Інститут проблем безпеки АЕС НАН України;
6. Науковиця року в ядерній галузі — Олена Юрченко, ДАЗВ;
7. Лідерка міжнародної співпраці — Ксенія Костюченко, ДСП «ЦППРВ»;
8. Комунікаційна лідерка атомної галузі — Олена Вторая, філія ВП «ПАЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом»;
9. Освітниця ядерної галузі — Тетяна Римар, національний університет «Львівська політехніка»;

10. Наставниця молодих фахівців — Наталя Остра, Вінницький національний технічний університет;
11. Жінка технічної професії року — Ірина Кондратенко, ДСП «Чорнобильська АЕС»;
12. Жінка робітничої професії атомної галузі — Надія Мазур, ДП «УДВП ІЗОТОП»;
13. Професіоналка поведінки з радіоактивними відходами — Марина Шевченко, ДСП «Об'єднання «Радон»;
14. Стейкість та відданість галузі — Ірина Зверева, ДСП «Об'єднання «Радон»;
15. Спеціальна відзнака «ЗАЕС — сила та мужність» — Олена Прокопенко, філія ВП «ЗАЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом».

Вони є символом стійкості жінок атомної галузі, які навіть у надзвичайно складних умовах залишаються віddаними своїй професії.

АТОМНИЙ СПОРТ

Турнір у пам'ять про героїв Чорнобиля

15 квітня в Чорнобилі відбувся турнір з настільного тенісу, приурочений до 40-х роковин аварії на ЧАЕС. Організаторами стали ППО ДСП «ЦППРВ» за підтримки адміністрації підприємства.

Участь у змаганнях взяли підприємства Зони відчуження та працівники дотичних структур:

- ДСП «ЦППРВ»
- ДСП «ЧАЕС»
- ДСП «Екоцентр»
- ДСП «Північна Пуца»
- «Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник»
- ДСП «Об'єднання «Радон»
- 11 ДПРЗ ГУ ДСНС

Учасники турніру вшанували пам'ять тих, хто загинув, хвилиною мовчання.

Надалі учасники розіграли комплекти нагород у трьох номінаціях: змагання серед жінок, де першість здобула Наталія Кушнір з ДСП «ЦППРВ», змагання серед чоловіків, де переможцем став Блашук Олександр з ДСП «ЧАЕС», та першість в командному заліку, де перше місце здобули в запеклій боротьбі господарі турніру — команда ДСП «ЦППРВ».

Спортивний азарт зробив поєдинки запеклими, однак панувала на турнірі дружня атмосфера.

Усі учасники надали високу оцінку спортивному заходу та висловили побажання зробити турнір у пам'ять героїв Чорнобиля щорічним.

ППО ДСП «ЦППРВ», у свою чергу, висловлює вдячність усім представникам підприємств і установ за активну участь, а адміністрації підприємства в особі т.в.о. генерального директора Ігоря Рибаченка — за всебічну підтримку в організації такого турніру.

АТОМНИК
України

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Поштова адреса редакції: вул. Хрещатик, 22, а/с 393 м. Київ, 01001
Газета «Атомник України»
Головний редактор: Марічка КОРМУШКІНА
Телефон: (044) 205-74-20
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com
http://www.atomprofspilka.info

Газета виходить 2 рази на місяць
Індекс — 21766
За точністю викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідectво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»:
04073, м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.
Тираж 2000